

BYSTRIANSKE NOVINY

Pondelok 20.02.2012

číslo 01/2012

Cena: nepredajné

www.bystre.ocu.sk

Prvé vydanie Bystrianskych novín, občasník pre obec,
pre všetkých obyvateľov Bystrého.

Z OBSAHU

Príhovor starostu obce
Aktuality z obecného úradu
Historické okienko
Z našich farností
Základná škola a materské školy
Informácie z matriky
Mapa obce

Čo nového, pán starosta ?

Vážení občania,

do rúk sa Vám dostáva prvé číslo Bystrianskych novín. Myslím si, že informovanosť občanov je základom úspešnej a otvorenej samosprávy obce, lebo všetko čo sa v našej obci deje, od rodinných či susedských vzťahov, až po hospodárenie s verejnými financiami až po prezentáciu obce voči okolitému svetu, je súčasťou života nás, obyvateľov Bystrého. Je dobré, ak občania obce aktuálne, objektívne a bez skresľovania vedia o práci úradníkov obce, poslancov obecnej rady a o starostovi čo najviac, pretože len tak si môžu vytvoriť pravdivý obraz o aktivitách i problémoch. Cieľom našich novín nebude len zverejňovanie kritiky, ale aj hľadanie cesty, ako ju vyriešiť. Aj preto bude priestor na pluralitu názorov pre tých, ktorým život v našej obci nie je ľahostajný. Cez noviny budeme občanov informovať o tom, čo sa v obci deje. Budú plniť funkciu našej kroniky. Ďalej sa budeme snažiť robiť aj rozhovory so známymi ľuďmi, ktorí majú s obcou Bystré niečo spoločné. Je to pestrá paleta rôznych námetov, a preto chceme pre našu obec priniesť pohľady a názory rôznych ľudí. Hovorí sa, že nerob iným to, čo nechceš, aby robili tebe. Ak sa týmto príslovím budeme riadiť všetci, ulice budú čistejšie a bezpečnejšie, deti pokojnejšie, sused usmievavejší, svet krajší, život ľahší. Všetko to záleží len od nás, my si vytvárame prostredie, aj vzťahy. Sme jedna obec, jedna komunita, v ktorej vedenie obce v rámci platných zákonov a miestnych podmienok sa snaží vytvárať čo najpriaznivejšie prostredie pre život občanov a rozvoj obce.

Občania so svojimi pozitívnymi vzťahmi k sebe navzájom, aj k veciam verejným, spoločným, obecným, sú zárukou rozvoja obce nielen po stránke materiálnej, ale aj kultúrnej a duchovnej. Obsahom novín, ako to už vidíte, sú články, kde okruh našich prispievateľov nie je obmedzený – môžete sa nimi stať aj Vy. Chceme vás zároveň aj vyzvať – ak máte záujem aktívne sa podieľať na príprave obecných novín, aby ste prišli a podelili sa so svojimi nápadi. Radi privítame vašu spoluúčasť pri príprave ďalších vydaní.

Verím, že si tieto noviny obľúbite a postupne sa stanú očakávaným a vítaným periodikom vo vašich schránkach. Tiež dúfam, že mnohí z vás nájdú v sebe „skrytého“ redaktora (príp. spisovateľa, humoristu, poradcu a pod.) a stanú sa tak občasníkmi, či pravidelnými spoluautormi našich obecných novín.

Želám vám príjemné čítanie a úspešný vstup do nového roka.

Mgr. Ľubomír Hreha, starosta obce

Vážení spoluobčania,

dovoľte, aby sme sa Vám prihovorili pri príležitosti prvého vydania našich Bystrianskych novín. Chceli by sme, aby to boli noviny pre všetkých obyvateľov Bystrého. V jednotlivých číslach sa spolu s Vami pozrieme do našich materských škôl, základnej školy, ako ide práca našim poľnohospodárom, pracovníkom v Zeoceme, podnikateľom a živnostníkom, ako žije naša obec na kultúrnom a športovom poli. V rubrikách o histórii, sa vrátíme k vzniku našej obce, prvých škôl, mlynov, kostolov i iných pamiatok postavených v Bystrom. Pripomenieme si našich rodákov, ktorí našu obec zviditeľnili aj mimo Slovenska a hrdosť sa hlásia k rodnej obci. Budeme radi, ak nám aj od Vás prídu hodnotné podnety pre našu prácu, či už vo forme pripomienok, návrhov, fotografií alebo príspevkov, ktoré môžete odovzdať v knižnici alebo na OÚ. Prajeme Vám v roku 2012 všetko dobré a tešíme sa na spoluprácu.

redakčná rada

Čas vianočných sviatkov je postupne už len v našich spomienkach. Očakávania z príchodu nového roka pomaly nahrádza pracovná atmosféra. Život sa postupne vracia do zabehnutých koľají. Dostávame sa do tradičného kolobehu pracovných povinností, rokovanií, stretnutí...

Vianoce, lúčenie so starým a oslava príchodu nového roka sú udalosťami, pri ktorých zisťujeme, že ľudské hodnoty sú najcennejším bohatstvom pre každého, kto si ich uvedomuje a kto sa o ne opiera. Vstup do nového roka nemusí byť sprevádzaný novoročnými predsavzatiami, lebo čas na zmenu prichádza vtedy, keď to cítime vo svojom vnútri. V kútiku duše si želajme, aby sa vianočná harmónia neroztopila v žiadnom z nadchádzajúcich 12 mesiacov v roku.

Prvých 12 mesiacov volebného obdobia je už za nami. Predvolebné sľuby je potrebné premeniť na skutky a slová naplniť činmi. Nie je to ľahké ani jednoduché. Je potrebné bilancovať. Urobili sme za tých 12 mesiacov toho dosť, a či nás budú naši spoluobčania za vykonané práce chváliť, alebo ...? Uvidíme. Hneď na začiatku roka 2011 sme pokračovali v neukončenom projekte **„Zlepšenie kvality ovzdušia obce Bystré“**, ktorý obec musela zaplatiť. V rámci projektu boli obci dodané dve vozidlá zn. Multicar M30 a jedno zametacie vozidlo Hako Citymaster. Celkové výdavky projektu boli 672.732.- €. Obec sa na projekte podieľala 6% (5% spoluúčasť + 1% zvýšenie DPH a to z dôvodu, že vozidlá neboli prevzaté v roku 2010), čiže sumou 40.364.- € a sumou 773.- € za vypracovanie projektu. Ďalšiu nemalú sumu obec vyplatila za zmluvné a havarijné poistenie vozidiel.

V mesiaci máj 2011 bol v obci ukončený projekt **„Podpory integrácie vzdelávania a prípravy na trh práce marginalizovanej rómskej komunity“** (vzdelávacie projekty), ktorý začal v roku 2010. Na projekt bola schválená suma 130.450.- €. Formou zálohových platieb obec dostala 73.361.- €. Vzhľadom k tomu, že sa nedal presunúť schválený termín ukončenia projektu, obec bola nútená, aby bol projekt úspešne ukončený, vyplatiť formou refundácie z vlastných zdrojov sumu približne 40000.- €. Obec sa znova na projekte podieľala minimálne 5%.

Obec sa zapojila do štartovacieho projektu **„Ľudia a voda, protipovodňové opatrenia“**, kde na určitú dobu našlo zamestnanie 12 nezamestnaných občanov obce Bystré. Obec celkovo zamestnala 15 nezamestnaných občanov podľa §50i – príspevok na podporu regionálnej a miestnej zamestnanosti. Obci sa podarilo zapojiť 75 dlhodobozamestnaných občanov do aktívnej činnosti formou menších obecných služieb podľa §52 na dobu 6 mesiacov, počas ktorej obec dostala príspevok. Začiatok realizácie bol od 1. apríla 2011. Obec zamestnávala počas roka aj mladých občanov – absolventov škôl na absolventskú prax, v terajšej dobe je ich šesť. Od 1. júna 2011 po opakovaných jednaniach sa v obci Bystré začal realizovať projekt na podporu zamestnanosti, na realizáciu opatrení na ochranu pred

povodňami a riešenie následkov mimoriadnej situácie. Do uvedeného projektu sa obci podarilo presadiť najväčší počet zamestnancov v rámci vranovského okresu. Bolo to 17 nezamestnaných občanov. Uvedený projekt z 95% spolufinancoval Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou a 5% Vodohospodársky podnik Trebišov. Naša obec začala s projektom revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodní SR. Obec uvedený projekt realizuje znovu sama, to znamená svojpomocne, bez cudzej firmy, pričom do programu je zapojených 12 nezamestnaných občanov obce Bystré. Počas celého roka bol značný počet dlhodobozamestnaných občanov obce zapojených do menších obecných služieb (VPP). Títo všetci zamestnanci vykonávali počas roka skoro všetky práce na oprave obecného majetku, alebo pri jeho údržbe – kosenie trávy, vyčistenie, vykosenie a úprava korýt potokov v katastrí obce, oprava verejného osvetlenia. Podieľali sa pri maľovaní oplotenia okolo kostolov, vykonali maľbu v objektoch MŠ, opravili oplotenie v objekte ZŠ, kde vybetónovali aj základový múr. Opravili lavičky v parku v spodnej časti obce a oplotenie MŠ 311 na sídlisku, vystavala sa plocha parkoviska pred kostolom na sídlisku, vybuodovala sa plocha pod plastové kizisko v objekte ZŠ, zabetónovala sa plocha pred tribúnou na futbalovom ihrisku, opravoval sa chodník na cintoríne a v parku na sídlisku. Zabetónovali sa stĺpy na tabule pre označenie ulíc, pustili sa aj do výstavby garáže pre vozidlo MULTICAR za objektom Domu služieb, potrebná je už iba omietka. V objekte MŠ č.311 zabetónovali plochu pod altánok a veľké pieskovisko, pustili sa aj do rekonštrukcie budovy MŠ č.172 v spodnej časti obce, kde boli výmene okná a vchodové dvere. Pomáhali taktiež pri výmene okien na sále kultúrneho domu a vchodových dverí na kultúrnom dome. Najviac úsilia vynaložili pri výstavbe nového chodníka na ul. Hermanovskej od predajne JEDNOTA až po križovatku s ul. Pod Stavencom. Splnili tak želanie občanov, ktorí dlhý čas chodili po ceste a museli sa vyhýbať motorovým vozidlám. Za všetky tieto prevedené práce im ďakujeme.

Prínosom pre obec bolo schválenie VZN obce o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a číslovaní stavieb v obci, ktoré pomôže najmä návštevníkom našej obce, zdravotnej službe a polícii.

Do spolupráce o pomenovaní ulíc sa mohli zapojiť aj naši spoluobčania. Obec na ul. Cementárskej v blízkosti KD a na Námestí sv. Urbana pred nákupným strediskom Poloma osadila úradné tabule, na ktorých poskytuje informácie pre občanov o dani v obci. Na obecnom úrade bola zriadená schránka na pripomienky, sťažnosti a návrhy občanov. V objekte Hasičskej zbrojnice bola vykonaná prestavba ubytovne, ktorú vykonali členovia DHZ z našej obce. Vynovené priestory poskytnú miesto pre ubytovanie návštevníkov našej obce. Obec za ušetrené finančné prostriedky zakúpila nový veľkokapacitný šporák do kuchyne MŠ 172 a prestavala aj kotolňu v uvedenej MŠ. Do oboch MŠ boli zakúpené detské šmykačky, ktoré boli svojpomocne namontované. Obec taktiež za ušetrené finančné prostriedky zmodernizovala kuchyňu v ZŠ.

Ani kultúra v našej obci nesmie chýbať. Obec usporiadala folklórne slávnosti na futbalovom ihrisku za účasti folklórnych skupín a detí oboch MŠ. V predvečer slávnosti sa konala obecná diskotéka v areáli „Drevenák“ – účasť bola slušná a zábava perfektná.

Obecný úrad za pomoci poradnej komisie zriadenej z poslancov OZ zostavil zoznam neplatičov podľa výšky nedoplatkov a schválil postup na ich vymáhanie. Každý neplatič bol písomne vyrozumieť o výške jeho nedoplatku. Na základe opakujúcich podnetov a sťažností bolo zvolané jednanie s pracovníkmi firmy UNISTAV s.r.o. ohľadom stavebných nedostatkov na budovách ZŠ a 16-bytovej jednotky. Jednania sa zúčastnili aj členovia poradnej komisie zriadenej OZ za uvedeným účelom. Na 16-bytovej jednotke je hlavným nedostatkom zatekajúca strecha, ktorá už bola aj trikrát po jednaniach opravovaná. K náprave však aj tak nedošlo, pričom stavba je už po uplynutí doby záruky. Opakovane sa uskutočnilo stretnutie aj s nájomníkmi 16-bytovej jednotky v jedálni ZŠ. Zo stretnutí však nebol urobený jednoznačný záver a to z dôvodu nejednotných návrhov. Obec požiadala živnostníka p. Haľka o návrh na opravu strechy. Vzhľadom k tomu, že nastalo nepriaznivé počasie a mrazy s opravou strechy sa bude pokračovať v jarnom období.

Obec zriadila v prístavbe kultúrneho domu na ul. Poštovej potravinovú banku na výdaj potravín pre sociálne slabých občanov. Dnes po dlhom čakaní a vybavovaní môžeme povedať, že potravinovú pomoc sme si sami doviezli - pre spokojnosť našich občanov.

V obci boli na skúšku zriadené dve trojčlenné poriadkové hliadky z nezamestnaných rómskych spoluobčanov, pričom o spoluprácu boli požiadani aj policajti z OO PZ Hanušovce n/T, ktorí pre nich vykonali školenia.

Obci bol Úradom práce sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou schválený projekt chráneného pracoviska, kde sú zamestnaní traja občania obce Bystré s ťažkým zdravotným postihnutím. Celkový príspevok je v sume 32.341,- €

Poslanci OZ na návrh starostu obce schválili jednorazový vianočný príspevok vo výške 33,- € , pre občanov našej obce starších ako 65 rokov.

Obec sa zapojila do výzvy Úradu vlády SR na projekt „**Náš vidiek**“, výzvy Ministerstva vnútra SR na projekt „**Kamerový systém v obci**“, výzvy Ministerstva školstva SR na projekt „**Rozšírenie knižnej databázy v obecnej knižnici**“. Obec podala žiadosť na Ministerstvo vnútra SR ohľadom vyradenej hasičskej techniky a taktiež ohľadom pridelovania nových vozidiel pre dobrovoľné hasičské zbory.

Posledný deň starého roka sme zavŕšili obecnou zabíjačkou, ktorá sa konala na ul. Poštovej pred kultúrnym domom. Hlavným organizátorom bola obec, ktorej s realizáciou pomohli členovia dobrovoľného hasičského zboru. So zabíjačkou sa začalo o 11.00 hodine. Občania sa pomaly schádzali, boli zvedaví ako to bude prebiehať. Na miesto bolo dovezené prasiatko a pred očami prítomných sa postupne začalo s výrobou špecialít, ktoré mohol každý ochutnať. Celý deň sa v stánkoch podávalo varené víno. Všetko to bolo ponúkané za symbolickú cenu. V podvečerných hodinách sa v sále kultúrneho domu predstavil domáci folklórny súbor Bystrančan, no ešte predtým s príhovorom predstúpil starosta obce. Potom už nasledovala obecná diskotéka a čakalo sa na polnoc, aby sa ohňostrojom privítal nový rok 2012. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa zaslúžili o túto skvelú akciu. Dobrá vec sa podarila a už teraz sa tešíme na tohtoročnú zabíjačku.

Nadovšetko by nám všetkým malo ísť o dobrú atmosféru a o dobré vzťahy medzi občanmi v našej obci. Veď pokojné rodinné či obecné prostredie je to, o čo sa všetci bez rozdielu máme usilovať. Veď množstvo spoločenských, kultúrnych či športových akcií, ktoré sa počas roka uskutočnili v našej obci je jasným dôkazom toho, že keď ľudia chcú, dá sa pre radosť a potešenie druhých urobiť veľa. A konať dobro druhým je poslaním každého človeka.

Prajem všetkým nám, aby sme mali silu prekonať všetko to, čo sa zmeniť nedá. Mali odvahu prekonať všetko to, čo sa zmeniť dá. A najmä múdrosť, aby sme dokázali rozlíšiť jedno od druhého.

Mgr. Ľubomír Hreha, starosta obce

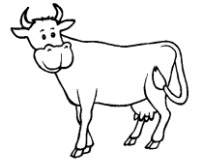
Z obcej silvestrovskej zabíjačky

Družstvo hospodári na pôde v šiestich katastrálnych územiach: Bystré, Hermanovce nad Topľou, Čierne nad Topľou, Zlatník, Skrabské a Hanušovce nad Topľou. Hlavným predmetom činnosti Agrodružstva Bystré je poľnohospodárska výroba – rastlinná a živočíšna, ďalej v rozsahu našich možností aj poskytovanie služieb, najmä poľnohospodárskeho charakteru a zapožičanie strojov. Výmera poľnohospodárskej pôdy je 1810 ha, z toho je 1187 ha ornej pôdy. V štruktúre rastlinnej výroby na ornej pôde sú dominantnou plodinou obilniny s výmerou 650 ha (55 %). Ďalšou rozhodujúcou plodinou je repka olejná, ktorá sa pestuje na výmere 250 ha (21 %). Na zvyšnej výmere sa pestujú krmoviny. V roku 2011 sa vyrobilo 1962 t obilnín (Ø ha úroda 4,01 t), 1260 t kukurice na zrno (Ø ha úroda 8,52 t), 597 t repky olejnej (Ø ha úroda 2,39 t). Kým celá úroda repky a časť produkcie obilnín sa realizuje za účelom získania tržieb, zvyšná časť produkcie obilia a celá produkcia krmovín slúžia na zabezpečenie potrieb živočíšnej výroby.

Družstvo chová priemerne 160 ks kráv, 180 ks

ostatného hovädzieho dobytku a 550 ks oviec. V roku 2011 sa vyrobilo 905 420 litrov mlieka, čo predstavuje ročnú dojivosť na kravu 5600 litrov. Celkom sa vyrobilo 46 t hovädzieho mäsa. Od 250 ks bahníc sa nadojilo 28060 litrov ovčieho mlieka. Predalo sa 5 t jahňacieho mäsa. Na hospodárskom dvore v Čiernom je sústredený chov dojníc a teliat, v Hermanovciach odchov mladého dobytku a chov oviec. Celú činnosť v rastlinnej a živočíšnej výrobe realizujeme vlastnými strojmi a zariadeniami.

V posledných piatich rokoch sme značne investovali do nákupu nových strojov, pričom sme využili finančné prostriedky z európskych fondov. Na družstve pracuje v priemere 45 zamestnancov. Všetci vyvíjajú maximálne úsilie, aby si družstvo v týchto ťažkých ekonomických a v posledných rokoch aj nepriaznivých prírodných podmienkach zachovalo všetky výrobné aktivity.

Príspevok pripravila Ing. Anna Mihočová, ekonómka

HISTORICKÉ OKIENKO

Vážení spoluobčania,

v rubrike **historické okienko** by sme sa chceli venovať vzniku našej obce, kultúrnym a historickým pamiatkam, ale taktiež i našim rodákam, ktorí našu obec zviditeľnili mimo náš región. Ak by sme si položili otázku: "Kedy vznikla naša obec?", koľkí by sme na to vedeli odpovedať...

A tak začneme poporiadku. Osídlenie okolia rieky Tople je datované do čias doby kamennej. Potvrdzujú to aj vykopávky Ladislava Bánezsa. Aj na území našej obce bol nájdený predmet z tejto doby, ide o nález kamennej sekery z hnedého radiolaritu z neskorej doby kamennej (eneolitu). Prvé písomné zmienky o našej obci pochádzajú z 14. storočia, presnejšie z roku 1386. Pánmi šarišskej oblasti boli Soósovci. Obec je doložená ako Medies, neskôr ako Bystrekézy v roku 1386, Bistra v r.1423, Bistre v r.1773, Bystrá v r.1920, Bystré v roku 1927. Územie obce sa spomína už v darovacej zmluve Karola Róberta rodu Abba. Početní obyvatelia boli želiari. V spisoch zo 17. storočia sa uvádza obec s 24 domami a 165 obyvateľmi. V 18. storočí sa cez našu obec prehnala cholerozá epidémia. Z tohto dôvodu vysokí hodnostári postavili v Bystrom kordonálnu stráž. Po zavedení urbaniálneho

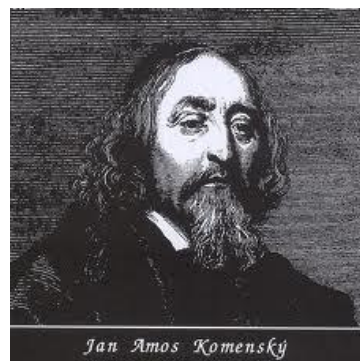
Starý prameň Ščevice

patentu cisárovnou Máriou Teréziou sa v Bystrom volil richtár z troch kandidátov, ktorých určil vtedajší zemepán. Prisažných si obyvatelia volili slobodne. Väčšinou boli dvaja. Naša obec bola v tom čase územne rozdelená na dve časti. Jedna patrila pod správu Šarišskej a druhá pod správu Zemplínskej stolice. Most na krajinskej ceste plnil už oddávna dôležitú funkciu, a to tak z hospodárskeho, ako aj vojenského hľadiska. Zároveň bol aj mostom, ktorý spájal Šariš a Zemplín, pretože potok, ktorý most prekliešňuje, bol kedysi župnou hranicou. V roku 1841 bol tento most postavený z dubového dreva. Neskôr, v roku 1899 bol odovzdaný do užívania most železný. Čo sa týka začiatkov osídľovania našej obce obyvateľmi nemáme celkom presné informácie. Pôvodní obyvatelia osídlili toto územie v 14. až 15. storočí. Niekedy v druhej polovici 18. storočia sa v obci usadili prvé židovské rodiny. Predpokladá sa, že k nám prišli z oblasti Haliča. Napriek tomu, že už v obci nežijú, ich takmer 200 ročná prítomnosť v obci zanechala po sebe viditeľné stopy. Či už je to synagóga, cintorín a pod. Nie je presný záznam, kedy sa v obci usadili prví Rómovia. Prvý písomný doklad o ich existencii v obci sa datuje do roku 1831. Naša obec bola územne rozdelená až do roku 1881 na šarišskú a zemplínsku časť. V roku 1882 sa územie zemplínske pričlenilo k územiu šarišskému a to dalo možnosť, aby sa obec spojila ako jeden celok. Zjednotenie obce malo veľmi pozitívny dopad na ďalší rast a rozvoj obce. Ako pokračoval vývoj a život v našej obci, ako postupne narastal počet obyvateľov obce, čo všetko sa postavilo, čo všetko prežili naši dedovia a pradedovia si povieme v nasledujúcom čísle.

Varenie slivkového lekváru na dvore u Szegtyovcov (1935)

Príspevok pripravil Juraj Onufer

VÝVOJ ŠKOLSTVA V BYSTROM

Jan Amos KOMENSKÝ žil pred vyše 400 rokmi. Napísal mnoho významných pedagogických diel a ako vynikajúci pedagóg bol pozvaný aj do iných európskych krajín, aby tam pomáhal reformovať a modernizovať školstvo, za čo mu právom udelili celoživotný titul „učiteľ národov“.

Vo svojom diele VEĽKÁ DIDAKTIKA požadoval, aby v každom štáte bolo zavedené povinné vyučovanie, kde by sa všetka mládež oboch pohlaví bez akejkoľvek výnimky mohla vyučovať... Ale vtedy sa tak nestalo. Jeho myšlienky na území Rakúskej monarchie sa mohli realizovať až v druhej polovici 18. storočia za vlády cisárovnej Márie Terézie.

V roku 1778 rakúska panovníčka Mária Terézia vydala osobitnú študijnú osnovu s názvom RATIO EDUCATIONIS, podľa ktorej sa na území Uhorska zaviedla povinná školská dochádzka pre deti vo veku od šesť do 12 rokov. Pomocou tejto školskej reformy chcela osvietená panovníčka meniť feudálnu ríšu na moderný centralizovaný štát. Všeobecný školský poriadok rozlišoval tri druhy verejných škôl: triviálne- jednotriedne, hlavné a normálne. O ich zriaďovanie sa starali obce a školskí patróni z radov šľachty. Jednotriedne- triviálne školy boli zriadené pri sídlach farských kostolov. Deti sa v nich u jedného učiteľa učili čítať, písať, počítať a náboženstvo. V mestách pribudla výučba znalostí potrebných pre remeslo. Lenže reforma školstva vo východnej časti ríše - v Uhorsku - prišla na rad oveľa neskôr, až o pár desiatok rokov.

Najdôležitejším krokom celej reformy bolo teda zavedenie povinnej šesťročnej školskej dochádzky pre deti od šesť do dvanásť rokov. Možnosť chodiť do školy dostali po prvý raz aj dievčatá, ktoré dovtedy nemali takmer žiadnu možnosť oficiálneho vzdelávania. Podľa tereziánskych školských reforiem sa mala povinná školská dochádzka zaviesť v mestách aj na vidieku, ale pri reakčnej školskej politike v polovici 19. storočia sa realizovala pomaly. Najmä na vidieku sa školská dochádzka zavádzala oveľa neskôr. Sociálny a národnostný útlak spôsobil, že na slovenských dedinách sa až do roku 1918 praktizovala veľmi často namiesto šesťročnej iba troj - až štvorročná školská dochádzka, a to iba v zimných mesiacoch. Starší ľudia spomínajú, že sa v ich rodinách do školy chodilo tri alebo štyri zimy, lebo počas ostatných mesiacov deti pomáhali na gazdovstve. Treba pripomenúť, že v školstve z minulosti išlo o cirkevné školy a deti sa delili podľa náboženstva. Podľa knihy KAPITOLY z dejín obce Bystré, ktorej autorom je Dionýz Szeghy, sa o vzniku našej obce uvádza rok 1386, ale o školstve v Bystrom prvý písomný údaj nachádzame až v roku 1600/str.40/. Bola to pravdepodobne cirkevná triviálna škola spravovaná protestantmi. Bližšie údaje nie sú známe.

V prvej polovici 19. storočia mali evanjelici v Bystrom triviálnu ľudovú školu. V roku 1825 učiteľom tejto školy bol Andrej Molitoris a v tom čase ju navštevovalo 25 žiakov. Škola bola postavená z dreva, omietnutá hlinou a nachádzala sa na zemplínskej strane. Koncom 19. storočia počas jednej z povodní na Topli bola škola zničená, preto sa deti evanjelikov učili v jednom zo súkromných domov. Deti rímskokatolíckeho a gréckokatolíckeho vierovyznania nemali v obci školu do polovice 19. storočia a učili sa tiež v súkromnom dome. V roku 1858 sa uvádza, že v našej obci na zemplínskej strane sa nachádza školský pozemok, na ktorom stojí budova školy. Postavená je z dreva a omietnutá hlinou. Strecha školy je pokrytá slamou. Je v nej jedna učebňa, izba pre učiteľa a stajňa. Školský pozemok hraničí z jednej strany s pozemkom Lazara Glucka, z druhej strany s pozemkom Jána Džamu-Karpáča. Táto triviálna škola bola postavená pre deti rímskokatolíckych a gréckokatolíckych veriacich. Učiteľom v rokoch 1858 až 1859 bol Alojz Zsigányi. Školu v tom čase navštevovalo 45 žiakov. V ďalších rokoch v tejto škole učili: 1860-1861 Andrej Zsarnay, 1861-1862 Štefan Szovay, 1865-1867 Pavol Kaščák, neskôr Jozef Hreha, Ľudovít Kroutilik a iní. V r. 1886 bola postavená nová budova ľudovej cirkevnej školy. Bola murovaná a mala jednu učebňu a byt pre učiteľa. Učiteľom bol Imrich Ricsányi, v r. 1892 Jozef Schmid, neskôr Matilda Korponayová a od r. 1904 do 1921 Helena Deáková. V školskom roku 1921/1922 pôsobil ako nekvalifikovaný učiteľ Juraj Dolinský z Bystrého. Od školského roku 1922-23 do roku 1930 v škole pôsobil Viktor Tomčák. Potom Ministerstvo školstva cirkevnú školu zrušilo pre nevyhovujúci stav budovy. A tak deti rímskokatolíckeho, gréckokatolíckeho i evanjelického učili sa znova v provizórnych triedach - v izbách prenajatých od niektorých obyvateľov obce (u Tomáša Bašistu, Michala Zeleňáka, Leopolda Neumanna a vdovy Neumannovej). V čase pred 1. sv. vojnou ale aj po nej do roku 1923 evanjelické deti chodili do cirkevnej školy v Čiernom. V roku 1930 cirkevná škola zanikla a na jej miesto bola zriadená dvojtriedna ľudová škola a chodili do nej už všetky deti z obce bez rozdielu náboženstva. Keďže počet detí narástol, učili ich viacerí učitelia. V roku 1939 bola dokončená nová budova školy na mieste terajšieho STOMEXU. Bola to jednoposchodová budova so štyrmi triedami a dvoma kabinetmi. Volala sa Obecná ľudová škola. V školskom roku 1948-49 bola škola premenovaná na Národnú školu. Do tejto školy v obci

Škola v obci postavená v r. 1939

chodili žiaci od 1. po 5. ročník. Žiaci vyšších ročníkov / 6. až 8. roč. / chodili na Strednú školu - „meštiansku“ do Hanušoviec nad Topľou.

V roku 1954/55 bola zriadená Osemročná stredná škola v Bystrom. Nižšie ročníky /1. až 4. / ostali sa učiť v budove školy v obci, vyššie ročníky / 5.- 8. / mali zriadené triedy v bývalých skladoch cementárne pri železničnej stanici. V uvedenom školskom roku navštevovalo školu 218 žiakov. Do vyšších ročníkov už chodili aj žiaci z Hermanoviec nad Topľou. Riaditeľom školy bol menovaný Pavol Figura pochádzajúci z Myjavy. Na škole učili títo učitelia :

Andrej Andriko, Eva Andrijková, Magda Figurová, Mária Iľaščíková, Jozef Kaža, Mária Kašiarová, Jozef Kovač a Juraj Sabol.

Vzhľadom na narastajúci počet žiakov, ako aj nevyhovujúce školské priestory pri cementárni sa v roku 1961 začala stavať nová škola na sídlisku. Bol to pavilónový typ školy s piatimi samostatnými objektmi. Vyučovať sa v nej započalo 11. februára 1963. Po ukončení školského roku 1961/62 zo školy odišiel Pavol Figura a od školského roka 1962/63 za riaditeľa školy bol menovaný Ján Havrila. Z učiteľov na škole pôsobili : Michal Doboš, Milan Capák, Andrej Dzivák, Milan Jacko, Magdaléna Jacková, Karol Juruš, Klára Jurušová, Jozef Kaža, Helena Kerestešová, Štefan Orol, Anna Petrašková, Štefan Petrik, Mikuláš Rovaš, Eva Sabolová, Jarmila Sipská, Anton Tkáč, Anna Zadražilová, Milan Žilinský. V uvedenom školskom roku navštevovalo školu 545 žiakov.

O tom, ako sa školstvo v Bystrom vyvíjalo v ďalších rokoch, budeme písať v budúcom čísle našich novín.

Príspevok pripravil Ján Havrila

Čo nového v našej škole v tomto školskom roku 2011/2012 alebo čo sa už udialo a deje v našej škole?

Slávnostné otvorenie nového školského r. 2011/2012 začalo 5. septembra tónmi slovenskej štátnej hymny pred budovou ZŠ Bystré. Pani riaditeľka PaedDr. Veronika Pradová v príhovore privítala učiteľov i žiakov, informovala žiakov, pedagógov i rodičov o organizácii školy, jej zameraní i plánovaných akciách. Napokon všetkým krátkym, ale povzbudzujúcim príhovorom pozdravil pán starosta Mgr. Ľubomír Hreha. ZŠ v Bystrom navštevuje 333 žiakov, ktorí sú rozdelení do 17 tried. Bránu školy po prvýkrát prekročilo 37 prvákov.

Prajeme im veľa úspechov a potešenia zo vzdelávania a získavania nových vedomostí. Víťame všetkých prvákov v školských laviciach. Prvý polrok v tomto školskom roku bol pestrý a zaujímavý. V septembri sa žiaci zúčastnili jesenného účelového cvičenia pri prameni

Sčevica. Sniečko nám prialo a hrialo, a tak sme mohli zrealizovať všetky ciele, ktoré sme si stanovili. Žiaci prvého stupňa zasa prežili jeden malý olympijský deň. Šantili, vyhrávali, prehrávali, jednoducho súťažili. Od začiatku školského roka v rámci medzinárodného projektu Policajná zebra navštevujú príslušníci Policajného zboru vo Vranove n/T žiakov prvého stupňa a v rámci dopravnej výchovy im vysvetľujú ako sa správať na ceste. V mesiaci októbri sa žiaci ôsmych a deviatych ročníkov stretli s autorkou románu *Prebudzte sa!* Danielou Peleščákovou, rodáčkou z Bystrého. Beseda sa konala v priestoroch knižnice. Bolo to príjemné a inšpirujúce stretnutie, plné rozprávania, čítania a otázok.

Začiatok mesiaca október sa niesol v znamení úcty k starším. Žiaci prvého stupňa pripravili pre svojich starých rodičov program , a tak potešili svojich dedkov, babky, ktorí boli na túto akadémiu srdečne pozvaní. Tešili sme sa aj z prítomnosti bývalých učiteľov našej školy.

EKODEŇ sme v našej škole privítali 19.októbra. Žiaci deviatych ročníkov sa postarali o ekologické očistenie našej dediny. Pozbierali odpadky po občanoch, ktorí nemajú zmysel pre ekológiu našej obce. Niektorí zasa spoznávali krásy nového náučného chodníka Herlica v Petrovcich. Každý žiačik na prvom stupni sa vyzbrojil šarkanom a tešil sa na šarkaniádu. Všetci sa vybrali na ihrisko. Dobré silnému vetrisku sa všetci najskôr potešili, ale vietor nám až potom ukázal svoju silu. Poniektorí (piatáci) zostali radšej pekne v teple. Obyčajné tekvice sa v ich rukách premenili na nádherné strašidlá, zvieratká a iné výtvary. Spríjemnili nám prostredie školy. V novembri pani učiteľka Mgr. Zuzka Lendáková pripravila

zaujímavú besedu. Jej pozvanie prijali Ing. Mikuláš Gezo a Ing. Peter Lenďák - členovia Slovenského zväzu včelárov v Bystrom. Postupne zasvätili žiakov do tajomného sveta včelieho spoločenstva, ich poslanie v prírode, či delby práce medzi sebou. Svoje rozprávanie obohatili o také poznatky, ktoré nie sú ani v učebniciach. Navyše si priniesli so sebou množstvo pomôcok, včelárskeho náradia a výrobkov, ktoré dopĺňali jeho prezentáciu.

Samozrejme, všeteční žiaci si pomôcky so záujmom nielen prezreli, ale mnohí i vyskúšali. Žiaci piatych a šiestych ročníkov absolvovali na prelome novembra a decembra plavecký výcvik, ktorý trval jeden týždeň. Talentovaní a nadaní žiaci našej školy sa zapojili do rôznych súťaží, olympiád, pytagoriády, do súťaže v prednese - Šalianský Matko. Samozrejme tí najšikovnejší nás budú reprezentovať v ďalších kolách. Deti z prvého stupňa sa mohli tešiť z divadelného predstavenia Hlúpy Jano a pre všetkých pripravili pekné chvíle umelci z Cirkusu Jacko, ktorí pravidelne navštevujú našu školu. V decembri boli pre žiakov pripravené dve divadelné predstavenia v kultúrnom dome - O popletenej princeznej a Neberte nám princeznú. Tieto zaujímavé predstavenia nám pripravili herci z Prešova z Divadla Drak. Samozrejme aj v tomto roku navštívil naše deti Mikuláš. Rozdal darčeky, deti ho zasa potešili piesňou či básničkou. A všetci boli spokojní. Premiéru v našej škole mala vianočná burza. Veci i vecičky, ktoré sa predávali, doniesli deti z domu alebo ich vyrobili. Za malé sumy si mohli deti kúpiť drobnosť pre seba i pre blízkych pod vianočný stromček. Deti mali z nakupovania veľkú radosť. Pri nákupe sa mohli posilniť sladkým punčom. Peniažky nám poslúžia na nákup kníh pre deti. Na záver kalendárneho roku učiteľia spolu so žiakmi prichystali program Vianočnej akadémie, ktorá sa konala 22.12. 2011 v priestoroch kultúrneho domu. Žiaci od najmenších po najstarších pripravili program plný piesní, scénok a vianočnej atmosféry. Takto spoločne sme sa mohli rozlúčiť v roku 2011 a odísť k vianočným stromčekom, ktoré nás čakali doma.

PaedDr. Veronika Pradová, riaditeľka ZŠ, Mgr. Mária Čurlíková, vých. poradca

Naše deti v Materskej škole 172 v dedine

Začiatok školského roka 2011/2012 bol pre našu škôlku zvlášť výnimočný. Naši škôlkári v počte 44 nastúpili v septembri do krásnych vynovených priestorov, ktoré sa počas letných prázdnin zrekonštruovali a to výmenou okien, vchodových dverí, bola vymalovaná celá budova a rekonštrukciou prešla taktiež kotoľňa a jedáleň. Za toto vynovenie našej školy ďakujeme predovšetkým Obecnému úradu Bystré a pracovníkom školy.

Okrem tradičných foriem práce a individuálneho prístupu k deťom, plníme úlohy ŠVP ISCED 0 (štátny vzdelávací program) a ročného plánu práce. Tieto úlohy sa prelínajú v plánovaných aktivitách, ktoré na škole uskutočňujeme v spolupráci s rodičmi a obecným úradom. Zameriavame sa hlavne na prípravu detí do

základnej školy, vytvárame predpoklad pre fyzický, sociálny a emocionálny rozvoj detí. Prostredníctvom tradičných aktivít vštepujeme deťom lásku k domovu, vlasti, oboznamujeme ich s ľudovými tradíciami a ľudovými zvykmi v našom regióne a v každom ročnom období realizujeme turistické vychádzky.

Naša škola sa zapája do projektov: Strom života, Evička nám ochorela, Bezpečná škôlka, Chutne a Natur, Zebrička.

Naše aktivity : V jesennom období sme pre naše detičky uskutočnili vychádzku do lesa a *cyklistické preteky*. Po zbere úrody v záhrade sme v priestoroch materskej školy v spolupráci s rodičmi uskutočnili výstavku ovocia a zeleniny, ktorú sme ukončili spoločnou *opekačkou*. Ďalšou spoločnou jesennou aktivitou bola *šarkaniáda*, kde spolu s rodičmi zhotovovali pestrofarebných šarkanov z rôznorodého materiálu a následne si tieto šarkany za krásneho a slnečného počasia na ihrisku pri Ščevici púšťali.

V mesiaci *október* sme pripravili spoločné posedenie so starými rodičmi, na ktorom naši škôlkári pre svoje babky a deduškov nachystali kultúrny program plný básničiek, pesničiek a tančekov.

V *novembri* sme pre rodičov uskutočnili Katarínske posedenie, na ktorom sa zúčastnilo 30 rodičov.

V decembri sa v priestoroch materskej školy uskutočnila slávnosť Mikuláša, ktorú sme zorganizovali spolu s rodičmi a obecným úradom. Na tejto slávnosti deti do vyčistených čižmičiek dostali od dobrého Mikuláša sladké dobroty. Ďalšou z aktivít tohto mesiaca bola vianočná akadémia, na ktorú sme pozvali rodičov, starých rodičov, príbuzných a spríjemňovanie vianočnej nálady sme ukončili vianočným koledovaním v základnej škole, materskej škole na sídlisku, v Zeoceme, Stomexe, na obecnom úrade a ďalších inštitúciách. V našej škole pracuje *hasičský krúžok*, ktorý sa zúčastňuje všetkých akcií DHZ Bystré pod vedením Bc.V. Cípalovej.

Naše úspechy: Počas zimných mesiacov sme získali niekoľko ocenení a to v súťaži Polícia očami detí a v súťaži Janko Hraško.

Našu školu od septembra navštevuje logopéd z pedagogicko-psychologickej poradne z Vranova, ktorý v januári uskutoční poradňu pre predškolákov.

Čo nás čaká?

V januári čaká našich predškolákov zápis do základnej školy, do ktorej sa už veľmi tešia a počas fašiangového obdobia sa pripravujeme na veľký spoločný karneval, ktorým ukončíme prvý polrok, ktorý v nás zanechal plno krásnych zážitkov a spomienok.

Príspevok pripravila Bc. Anna Reváková

Čo už máme za sebou...

Máme za sebou polovicu... Je tu polovica, ktorá si pridá k sebe ešte jednu a bude za nami celý školský rok 2011/2012. Ale to sme už veľmi ďaleko a ešte sme

nenapísali, ako dopadla tá prvá. V školskom roku 2011 – 2012 sme mali zaškolených 57 detí, z toho 15 detí bolo v MŠ úplne prvýkrát. Každoročne v MŠ 311 na sídlisku pripravujeme pre deti a rodičov množstvo aktivít. Sú to tvorivé dielne, rôzne vedomostné súťaže, posedenia, akadémie, výchovné programy, turistické vychádzky, výlety, exkurzie... V jesenných mesiacoch to bola šarkaniáda na ihrisku TJ s množstvom pestrofarebných šarkanov, zakončená opekačkou dobrôt. Ďalej to bol Tekvicový deň s usmievavými tekvicami, ktoré zhotovili rodičia v spolupráci so svojimi ratolesťami. Tekvice našich šikovných rodičov sa zapáčili aj porote v Tesco

súťaži, v ktorej sme vyhrali poukážku na nákup v hodnote 20 €. Jesenné mesiace vytiahli aj naše bystré Bystrančatá do prírody na jesenné túlačky, kde poznávali okolie na turistických vychádzkach. V mesiaci október sme pozvali našich starších – babky, dedkov, ale aj prababky do materskej školy a svojimi básničkami a pesničkami sme im urobili veľkú radosť. Kultúrnym programom sme potešili aj starších občanov z Bystrého na ich posedení v Svadobke. November v našej materskej škole začal návštevou miestneho cintorína, uctením pamiatky zosnulých. Na ozajstnom autobuse sme sa vybrali pozorovať hviezdnu oblohu do planetária v Prešove. December je mesiac, ktorý majú rady všetky deti. Aj v MŠ na sídlisku ho

obľubujeme, lebo sa nesie v znamení darčiekov. Už 6.decembra sme dostali plné vrece sladkostí od sv. Mikuláša, ktorý nám ho doniesol osobne. Mali sme z neho nesmiernu radosť. Postupne sme čakali na krásne sviatky, na Vianoce. V jednotlivých triedach sme nacvičili našim najbližším scény, básne, piesne, tance, improvizácie. V triede Lienka, Hviezdička, aj Slniečko sa nám to verte, neverte podarilo všetkým veľmi dobre a pod stromčekom nás čakalo prekvapenie. Každý z nás dostal darček a naozajstný list vo veľkej obálke od naozajstného Ježiška. No a tak sme sa s priáním šťastných a veselých sviatkov vybrali na zimné prázdniny.

Prázdniny sa skončili, my sme sa vrátili späť a chystáme sa poctivo na nové aktivity. Najbližšou bude slávnostný zápis do prvého ročníka. Do prvého ročníka z našej materskej školy nás pôjde šesťnásť. Po zápise si nachystáme karnevalové masky a budeme sa celé popoludnie zabávať...V materskej škole nám je dobre a veselo. Stále sa niečo deje. Máme dni plné programu, hier a aktivít. Tešíme sa z každého spoločne prežitého dňa. Sme jedna rodina. Preto nám dovoľte na úvod kalendárneho roka popriať Vám všetkým šťastný a veselý nový rok.

Naše úspechy: Materská škola 311 na sídlisku sa zapája do množstva projektov a súťaží. Pochváliť sa môžeme šikovnými deťmi, ktoré boli úspešné v týchto projektoch : Vesmír očami detí – postup do celoslovenského kola a dve ocenenie v krajskom kole, Janko Hraško celoslovenská výtv. súťaž detí – 1. miesto a čestné uznanie, Janko Hraško celoslovenská súťaž starých rodičov a vnúčikov 1.a 3. miesto, Janko Hraško celoslovenská súťaž pedagógov 1. miesto. Čestné uznanie - výtvarný Martin, 1. miesto – Dúhový kolotoč celoslovenská výtv. súťaž, Svet okolo nás – 3.miesto, Slniečnice – 1.a 3.miesto, V hudobnej celoslovenskej súťaži Bezpečko sme získali 2. miesto – vyhrali sme 3 sady stavebníc LEGO .V projekte Chutne a Natur deti získali polievky, vegetu, nálepky. Je to len časť umiestnení našich šikovných detí v projektoch a súťažiach.

Deti z materskej školy Bystré 311, sídlisko

Zo života našich farností

Ako ďalej ?

Prežívame prvé týždne roku 2012, ktoré sú poznačené bilanciou a štatistikami uplynulého obdobia a zároveň predstavením úloh v tomto novom roku. Azda každý z nás si urobil krátky súhrn udalostí, ktoré sme prežili v minulom roku a určil si priority do nasledujúcich dní a mesiacov. Nech sme už prežívali tento prechod zo starého roku do nového v rodinnom kruhu, alebo v spoločnosti priateľov a známych, či v modlitbe a rozjímaní, položili sme si otázku : Aký bude tento nasledujúci rok ? Odpoveď je dvojznačná. Hoci nie je všetko v našich rukách, predsa človek môže svojím správaním sa, svojou prácou a úsilím mnohé ovplyvniť. Každý rok je novou etapou v našom živote a tiež výzvou. Mnohí si dávame predsavzatia, máme plány a to znamená istú aktivitu a snahu niečo pre seba i spoločnosť urobiť. Myslíme pritom na svoje rodiny, priateľov a známych, kolegov v práci, či spolužiakov v škole, ale aj na svojich susedov, na spoločenstvo obecné i cirkevné, všade tam, kam patríme a na čom nám záleží. Aj keď priority sú u každého z nás rozdielne, predsa máme aj dosť tých spoločných, ktoré si chceme ešte viac uvedomiť. Želajme si teda, aby sme boli ľuďmi s otvoreným a úprimným srdcom, ktorým záleží na spoločnom dobre, vyrovnaných a ústretových medziľudských vzťahoch, nezištnej pomoci a solidarite. Majme hlavu hore a neklesajme na duchu, keď sa nedeje všetko podľa našich plánov a predstáv. Nech v nás prevláda zdravý entuziazmus a pozitívny prístup k životu a to ako na osobnej, tak aj na spoločenskej rovine. K tomu želajme si dobré zdravie a Božie požehnanie.

Želá a vyprosuje pre všetkých v Bystrom Igor Čellár, rím. katolícky farár

Čo zažili evanjelici v Bystrom?

Cirkev je živý organizmus. To platí nielen pre cirkev ako takú, ale aj pre jednotlivé cirkevné zbory. Aj my chceme ako časť Kristovho tela rásť a vyvíjať sa k lepšiemu. Aby sa nám to podarilo, hneď začiatkom roka sme sa rozhodli urobiť niekoľko zmien vo fungovaní nášho cirkevného zboru. Krátku chvíľu ticha zadržíme pri rozlúčke s našimi zosnulými na hlavných Službách Božích a následne pozostalú rodinu odovzdávame do Božej ochrany a pomoci. V tomto roku sme začali stretávanie mamičiek na materskej dovolenke, a to každý piatok, raz v Bystrom a raz v Hermanovciach n/T. Tieto spoločné chvíle voláme Mamiklub a majú slúžiť na budovanie spoločenstva, zdieľanie starostí, ale i radostí, ktoré prinášajú naši najmenší. Aj ďalšia nová aktivita je smerovaná k našim deťom. Počas Služieb Božích máme požehnanie detí a od januára po ňom nasleduje aj detská kázeň, aby naši besiedkári mali istotu, že aj ich miesto je na Bohoslužbách, lebo aj pre nich je pripravený duchovný pokrm tak, aby mu rozumeli. Počas roka sme spoluorganizovali niekoľko ekumenických stretnutí. Rok sme začali Aliančným modlitebným týždňom a v marci sme sa stretli pri Svetovom dni modlitieb. V rámci ekumény sa stretávame najviac s Cirkvou bratskou a na iných bratov a sestry sa už tešíme. Život zboru sa až tak veľmi nezmenil oproti minulosti, pokračovali sme v pravidelných stretnutiach na biblických hodinách dospelých, na stretnutiach mládeže aj dorastu, v detskej besiedke, v návštevách dospelého aj detského spevokolu, vo víkendových pobytoch na fare pre každý ročník a iných aktivitách. Ako osvieženie pravidelných stretnutí sme prijali pozvanie na seniorálne stretnutie dorastu, Športové dni mládeže, Dištriktuálne misijné dni, Dávidovu harfu – stretnutie detí zo seniorátu, stretnutie žien, stretnutie spevokolov a pod. Leto sa nieslo v znamení spoločne stráveného času ako Božích detí, a to v Chorvátsku „Luterani pri moru 2“, na detskom tábore a mládežníckom tábore vo Vysokých Tatrách, na dorastovom tábore v Obišovciach, turné Mravčekom v Dudinciach a ďalšie. Uvedomujeme si, že nie všetci evanjelici majú vrelý vzťah k Pánu Bohu alebo k cirkvi, a preto sa snažíme vytvárať aj priestor na neformálne stretnutie. Takto sa stretávame na Zborových dňoch (ďalej len ZD) koncom júna. Tento rok sme mali heslo: Neprebehni životom, nevráti sa ti! Rýchlosť nášho života nám pripomenuli silné cestné motorky a príležitosť povoziť sa na nich. O vzťahu k peniazom nám hovoril riaditeľ EVS Slavomír Slávik. Svoju pozornosť sme sústredili na dve dôležité veci, ktoré výrazne ovplyvňujú náš život: čas a peniaze. Aj v otázke využívania času a používania peňazí sa chceme riadiť Božou vôľou, lebo tá je pre nás najlepšia. Okrem vážnych tém sme zažili na ZD 2011 aj kultúru v podobe divadla, aj zábavu v podobe súťaží a nezabudli sme ani na spoločný sobotný obed. Je začiatok nového roka a my budeme opäť hodnotiť, čo sa nám podarilo zmeniť k lepšiemu. Je čas postaviť si nové ciele, nové plány, lebo cirkev je živá a nemôže zostať stáť na jednom mieste. Pri svojich plánoch sme si postavili otázku: Kde nás chceš viesť tento rok, Pane? Veríme, že nájdeme odpovede a ich naplnenie prinesie požehnanie nielen evanjelikom, ale všetkým obyvateľom Bystreho.

Miroslav Kerekrety – zborový farár, Milan Kentoš – zborový dozorca

Gréckokatolícka farnosť

„Od južných svahov Tatier, až po zemplínsku rovinu už stáročia žijú popri bratoch a sestrách latinského obradu spoločenstvá východného obradu. Aj ony sú ako malé jazierka- plesá povolané predstavovať priezračnú a žiarivú Božiu dobrotu. To sám Pán obdarúva svoju Cirkev bohatstvom foriem a jednotlivých tradícií. Preto kdekoľvek žijú katolíci byzantského obradu medzi veriacimi iného obradu, je povinnosťou všetkých usilovať sa o to, aby sa ani jedno z týchto plies nezmenšovalo alebo dokonca nezmizlo.“

Tieto slová vyriekol Svätý Otec Ján Pavol II. pri návšteve Slovenska v roku 1995, pri stretnutí s gréckokatolíckymi v Prešove. O desať rokov neskôr sa tieto slová naplno potvrdili v obci Bystré, keď 5. júna 2005 začali pravidelné bohoslužby pre gréckokatolíkov. Pre mnohých súčasných obyvateľov bolo slovo „gréckokatolíck“ neznáme a vyvolávalo množstvo otázok a nejasností. Kto sú to tí gréckokatolíci? Odkiaľ sa tu v Bystrom zobrať? Termín *gréckokatolíck* a jeho odvodeniny sa viaže až k 18. storočiu a týka sa len územia Rakúsko-Uhorskej ríše, členov vtedy ešte nerozdelenej cirkvi obývajúcich územie dnešného Slovenska. Čiže gréckokatolíci sú katolícki veriaci byzantského (východného) obradu, tak isto ako sú rímskokatolíci katolícki veriaci latinského (západného) obradu. Existencia gréckokatolíckych veriacych v obci Bystré nie je novodobá záležitosť. Ak si zoberieme historické štatistiky, tak už z roku 1749 existujú archívne dokumenty, v ktorých sa píše, že v tomto roku bolo v Bystrom 163 gréckokatolíkov, čo bolo najviac v celom Bystrom (evanjelikov a.v. 162, rímskokatolíkov 119...) V roku 2001 sa ku gréckokatolíckemu obradu prihlásilo 148 veriacych. Bude veľmi zaujímavé sledovať štatistiky posledného sčítania ľudu. Roky totalitného režimu, roky likvidácie, prenasledovania gréckokatolíckej Cirkvi mali za následok strácanie autenticity a odklon od starootcovských tradícií. Častá konfrontácia s rímskou bohoslužbou v tomto období mala za následok odsúvanie, ba dokonca odbúranie východných zvláštností bohoslužobného života. V nadväznosti na to, sv. otec Ján Pavol II. v dekrete o východných cirkvách Orientalium Ecclesiarum vyslovil zaujímavú myšlienku: „*Nech všetci východní kresťania vedia a sú presvedčení, že si môžu, ba majú navždy zachovať svoje právoplatné liturgické obrady a svoj spôsob života a že sa v tom nemajú zavádzať zmeny, iba ak si ich vyžaduje skutočný organický vývoj. Toto všetko majú teda s tou najväčšou vernosťou zachovávať východní kresťania sami, a preto si majú nadobudnúť čoraz väčšie vedomosti a čím dokonalejšiu prax v týchto veciach. Ak sa však od nich nenáležite odchyľili vinou okolností alebo niektorých osôb, nech sa usilujú vrátiť k starootcovským tradíciám*“.

Pochopiteľne, že nemusí byť pre človeka ľahké zistiť po mnohých rokoch, že patrí do inej cirkvi, ako si doteraz v dobrej viere myslel. Ešte náročnejšie môže byť preňho pochopiť svoj vlastný obrad a začať ho praktizovať v každodennom živote. Zachovanie a rozvíjanie vlastného obradu je však morálnou povinnosťou veriacych, v našom prípade osobitne gréckokatolíkov, voči svojim otcom a dedom, ktorí za vernosť Katolíckej cirkvi neraz obetovali aj svoj vlastný život. Je preto naozaj veľmi potešujúce, že sa mnoho ľudí v obci Bystré vrátilo k svojim starootcovským tradíciám a koreňom, aj vďaka byzantskému obradu, ktorý je už trvalou súčasťou tejto obce. Gréckokatolícki veriaci v Bystrom patria jurisdikčne do gréckokatolíckej farnosti blaženého biskupa a mučeníka P.P. Gojdiča v Hanušovciach nad Topľou v Prešovskej eparchii. Bohoslužby pre gréckokatolíckych veriacych sa praktizujú v rímskokatolíckom Pastoračnom dome v Bystrom – Kolónii v stredu a nedele. Život gréckokatolíckych veriacych v Bystrom však nie je obmedzený iba na bohoslužby. Veriaci sa zúčastňujú mnohých iných aktivít v rámci Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, organizujú výlety, tábory pre deti, či púte. Po šiestich rokoch novodobej existencie možno smelo konštatovať, že gréckokatolícka cirkev je už plne etablovanou cirkvou v obci Bystré a plnohodnotnou súčasťou jej života. V mene svojom i v mene všetkých gréckokatolíckych veriacych obce Bystré vyprosujem všetkým čitateľom novín Božou láskou naplnené dni v roku 2012 a redakčnej rade novín veľa elánu, trpezlivosti a tvorivých myšlienok.

ThDr. Miroslav Il'ko, PhD., farár

ŠPORTUJEME

V rubrike „športujeme“ budeme sledovať výkony športovcov, ktorí budú hájiť farby našej obce na športovom poli. Či už to budú futbalisti, nohejbalisti, volejbalisti, požiarnici, či budú veľkí alebo malí.

V tomto úvodnom čísle by som sa chcel venovať najrozšírenejšiemu športu - futbalu. Dnes má teda slovo tréner A mužstva p. Barna: „Obecný futbalový klub Tatran Bystré má štyri družstvá, ktoré účinkujú v súťažiach VsFZ. Mužstvo dospelých hrá 4. ligu, mužstvo dorastencov 4. ligu a dve družstvá žiakov hrajú v 2. lige. Na hodnotiacej schôdzi, ktorá bola v decembri, spokojnosť bola vyslovená len s mužstvom staršieho dorastu pod vedením trénera Barnu. Po jesennej časti skončili na 6. mieste so ziskom 23 bodov. K najlepším hráčom patrili Varga Ľubomír, Vravec Dušan a Kušnir Daniel. Najlepším strelcom bol Vravec Dušan so 14 gólmi. Menej spokojnosti bolo s mužstvami v žiackej kategórii, kde sa tréneri stretávali s problémom dať vôbec 11 chlapcov dohromady. V niektorých zápasoch nastúpili naše žiacke mužstvá len so 7 hráčmi !!! Čo robia naši mladí chlapci, ak nemajú čas športovať?“

A sme pri seniorskom mužstve. Asi najväčšie sklamanie po jesennej časti. Skóre 7:65 a ani jeden bod zo 17 zápasov je najhoršia bilancia klubu za 60 rokov jeho existencie! Na zasadnutí výboru OFK v januári 2012 bola navrhnutá zmena trénera A mužstva. Pod vedením nového trénera p. Barnu, začalo mužstvo prípravu zameranú na zlepšenie fyzickej a psychickej zdatnosti. Cieľom je skonsolidovať mužstvo, doplniť káder, aby sa zväčšila konkurencia s výhľadom do budúcnosti. Do začiatku jarnej časti je naplánované 4-dňové sústredenie a desať prípravných zápasov, prevažne zameraných na hernú taktiku a správny výber hráčov na jednotlivé posty. Či sa nám stanovené ciele podarí naplniť v roku, kedy oslavujeme jubileum - 60 rokov vzniku klubu, ukáže budúcnosť. My tomu veríme a všetkých, ktorí v našej obci fandiť futbalu, pozývame na naše zápasy.“

Príspevok pripravil Michal Barna

Z NAŠEJ OBECNEJ MATRIKY

VÍTAME NOVÝCH SPOLUOBČANOV (r.2011)

Peter Dávid	Ela Dziváková
Sebastián Gajdoš	Jaroslav Horvát
Karolína Kmecová	Emil Pešta
Peter Mitráš	Daniel Ferenc
Viktória Pavlovská	Kamil Ihnát
Patricia Mitrášová	Leo Sivák
Benjamín Pešta	Anna Molitorisová
Sabína Mitrášová	Slavomír Čebra
Angel Dávid	Sebastián Hreha
Daniel Janočko	Kristína Kaščáková
Michal Mitráš	Sebastián Mitráš
Samuel Balint	Martina Matušková
Šimon Glod	Klára Andreková
Joseph Kmec	

SPOMÍNAME NA NAŠICH ZOSNULÝCH (r.2011)

Ján Holod'ák	46 r.
Anna Hrehová	66 r.
Mária Kentošová	83 r.
Ján Kočiško	79 r.
Helena Kočišková	74 r.
Emília Peštová	52 r.
Mária Bakal'árová	83 r.
Juraj Dolinský	83 r.
Anna Kováčová	87 r.
Július Blaško	83 r.
Mária Andreková	83 r.
Ján Tkáč	81 r.
Klára Miháľková	80 r.
Jozef Kaža	84 r.
Zuzana Guzaničová	80 r.
Ján Dávid	70 r.
Štefan Sedlák	75 r.
Anna Hrehová - Mihališina	90 r.

NAŠI NOVOMANŽELIA r. 2011

Jozef Pešta - Lenka Mitrášová
Ľubomír Sivák - Monika Macejová
Michal Beňo - Veronika Čabalová
Peter Bašista - Ing. Michaela Sedlárová
Michal Mitráš - Viera Goroľová
MUDr. Štefan Binder - MUDr. Beáta Klimovská
Peter Hanuščík - Simona Klimovská
Ján Mockovčiak - Martina Voľanská
Martin David - Štefánia Tomášová
Ing. Pavol Kočiš - Ing. Dana Gogová
MUDr. Milan Matejčík - MUDr. Anna Tegzová
Jozef Horný - Soňa Hudáková
Pavol Horný - Martina Soboliová
Ing. Štefan Sedlák - Bc. Martina Repčinová
Ing. Jozef Kišš - Mgr. Oľga Mockovčiaková

NAŠI NOVOMANŽELIA r. 2011

Michal Mitráš - Erika Horvátová
Slavomír Džudža - Júlia Davidová
Ing. Michal Gajdoš - Mgr. Katarína Krajňaková
Ing. Martin Kapusta - Mgr. Lenka Molitorisová
Peter Tkáč - Viera Hrehová
Radoslav Mati - Jana Kerpčarová
Jozef David - Martina Horvátová
Peter Němeček - Lýdia Perunská
Roman Kahun - Juliána Babilonská
Michal Giňo - Gabika Fil'ová
Martin Pižga - Daryna Byshuk
Marek Ivan - Veronika Ondeková
Roman Mitráš - Svetlana Gruľyová
Miroslav David - Lucia Hlucho-Horvátová

Krížovka a ukážka z tvorby nášho rodáka Jána Verčimáka

Vážení a milí Bystrančania,

s veľkou radosťou a potešením som si dnes prečítal na facebooku oznámenie o tom, že budete vydávať vlastné noviny. Nevieť, či ma vôbec poznáte, ja pochádzam z Bystrého, no nežijem tam už viac ako štyridsať rokov (v roku 1964 som tam ukončil ZDŠ, potom do roku 1967 som študoval na strednej škole v Bratislave, 1968-69 som bol na FF UPJŠ v Prešove a od tej doby som z Bystrého preč, žijem v ČR vo Vyškove. K Bystrému mám veľmi vrelý vzťah, čo som aj vyjadril v básni VYZNANIE BYSTRÉMU, ktorú som pri stretnutí spolužiakov po 45 rokoch venoval vtedajšiemu starostovi obce. Ja píšem básne už od školských liet (vydal som aj malú básnickú zbierku, ktorú som venoval starostovi obce, Obecnej knižnici a ZDŠ, neviem však, či knižku dostali, pretože do dneška som ani z knižnice ani zo ZDŠ nedostal žiadnu správu, že tú knižku dostali). Keby ste mali záujem, mohol by som do Vašich novín prispievať. Mohol by som Vám poslať napríklad takmer 50 i viac rokov staré fotografie zo ZDŠ (niektoré sú na stránkach facebooku Bystrého, majú ich však aj moji spolužiaci v Bystrom). Ja sám vydávam časopisy už viac ako 20 rokov.

Prajem Vám veľa úspechov pri vydávaní Vašich novín.

S priateľským pozdravom Ján Verčimák

VYZNANIE BYSTRÉMU

Nad Topľou sa v diaľke vinie
moje rodné krásne Bystré.
Zmenilo sa časom či nie?
a či ku mne náruč vystrie?

Poloma pri Topli čnie sa,
ščevica tam pod ňou zurčí,
vôkol všade vôňa lesa,
krása vtíska sa do očí.

V diaľke Oblík i Šimonka,
pohorie to Slánske zdravia,
majestátna bašta zvonka
ako hrdá krása pávia.

Ty si pre mňa pevná strecha,
záštita i potešenie.
Každý, kto tu srdce nechá,
stále ho sem niečo ženie...

ZLOSOVATEĽNÝ KUPÓN

MENO:.....

PRIEZVISKO:.....

ADRESA:.....

ZNENIE

TAJNIČKY:.....

Vyplnený kupón so znením tajničky, odovzdajte na obecnom úrade alebo v knižnici p. Tegzovej, do pripravených schránok. Vylosovanie troch výhercov sa uskutoční v deň vydania nasledujúceho čísla novín a ich mená budú uverejnené v novinách..

Informačné periodikum obce Bystré. Vydavateľ: Obecný úrad Bystré. Šéfredaktor: Juraj Onufer - Bystrianske noviny. Noviny vychádzajú štvrťročne. Adresa redakcie: Bystré 98, Bystré 094 34. ☎ +421574452144, fax. +421574452145. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Emailová adresa: novinybystre@gmail.com. Redakčná rada: Mgr. Ľubomír Hreha, Beáta Kováčová, Ľudmila Tegzová, PaedDr. Veronika Pradová, Bc. Anna Reváková, Mgr. Mária Kubová, Mgr. Ján Havrila, Emília Petričková, Mgr. Anna Hrehová. Evidenčné číslo Ministerstva kultúry SR - evidencie periodickej tlače: EV 4532/12.

	NÁTRŽNÍK HUSÍ (LUD.)	1. ČASŤ TAJNÍČKY	ŽENSKÉ MENO	POMÔCKY: NLA OJAMA	EČV PRIEVIDZE	OTRAVNÉ LÁTKY	PRÍSLOVKA	POMÔCKY: PORTO PREP	OLEJ (LATIN.)	3. ČASŤ TAJNÍČKY	STARO- RÍMSKE MINCE
ORGÁNY ZRAKU				PREDLOŽKA LOVKYŇA PERÁL				ČASTI VOZOV			
MÚZICKÉ UMENIE								HÁJ KÓD LET. NDOLA			
JAPONSKÉ MESTO						ZLOBY POPLATKY ŠTÁTU					
SIBÍRSKY VELTOK					PODOKLA- DAJ BIOGRAF						VYUČUJÚ
ŽENSKÉ MENO				IZBOVÝ KVET ČASŤ TEXTU					DOBSON UNIT TÁTO ZELENINA		
CHEM. ZN. NEÓNU			PREVINENIE ÁZIJSKÝ ŠTÁT					ŽRĎ OSLAVUJ			
	TÓNE CHRÁNENÉ ÚZEMIE						SOUT. EUR. COOP. INIT. ŽART				
BRÁNA						MALÁ VLNA 2. ČASŤ TAJNÍČKY					
AMATÉR. ATLET. ASOCIACE AMERIKY					ÚZEMNÉ CELKY TALIANSKE SÍDLO						POMÔCKY: VERT ZERAV
RENČINA ČERVENÁ KNIŽNICA				UČEBNÁ LÁTKA CITOSLOVCE PRASKNUTIA						4. ČASŤ TAJNÍČKY	BIFTEK
JODID DRASELNÝ			PROGRAM. JAZYK PATRIACI ELE					ZDRUŽ.PODN. SLOVENSKA ALKOHOL. NÁPOJ			
Autor: Ján Verčimák	TUJA (ČES.) PREHRA V ŠACHU						RIEKA VO FRANCÚZSKU CITOSLOVCE CENGANIA				
MILOVANÁ SICÍLIA (ČES.)											
AMILOV PRIATEĽ					FILMOVÝ ČASOPIS						
OBRNENÉ VOZIDLO					VETROVKA						

PRÍLOHA BYSTRIANSKYCH NOVÍN

Rozdelenie pracovných obvodov poslancov podľa ulíc :

PaedDr. Vladimír Štefanko	- číslo obvodu 1 - ulice Topoľová, Sadová, Nová
Ing. Jozef Verčimák	- číslo obvodu 2 - ulice Šarišská, Námestie Sv. Urbana
Dušan Vravec	- číslo obvodu 3 - ulice Prešovská, Železničná, Mlynská
Štefan Hrinkanič	- číslo obvodu 4 - ulice Zemplínska, Bocianová
Mgr. Jozef Gdovin	- číslo obvodu 5 - ulice Školská, Družstevná
Mgr. Jozef Ihnát	- číslo obvodu 6 - ulice Hamzová, Cementárska
Mária Holodáková	- číslo obvodu 7 - ulice Poštová, Krátka
Jozef Pohlod	- číslo obvodu 8 - ulica Pod Stavencom
PaedDr. Ján Kaňuk	- číslo obvodu 9 - ulica Hermanovská

